

audiografen

FAGBLAD FOR AUDIOGRAFER | NR 3 – 2019 | www.audiograf.no **delta** Audiografforbundet **Fagpressen** **F**

VINNER POSTERKONKURRANSEN 2019:

"I HEAR YOU"

- En spillbasert hørselsscreening

«LANDSMØTE I NOVEMBER.
FAGET OG YRKET DITT
TRENGER DEG!»

HISTORIEN OM HVORDAN
VI FIKK AUDIOGRAFUTDANNING
I NORGE

Små og sterke Bernafon ITE-apparater

Nyhet

Zerena IIC og CIC er mindre og sterkere enn noen gang. Les mer om våre nye ITE-apparater som er tilgjengelig fra 1. september på cantec.no

[LEDER]

Standing on the shoulders of giants er ikke bare en helt OK skive av Oasis fra år 2000, men det er også en setning man møter når man går inn på søkemotoren Google Scholar, hvor man kan finne alskens vitenskapelige artikler og bøker (men dette vet vel alle sammen fra før av). Begrepet er selvfølgelig brukt for å uttrykke takknemlighet over de som har gått stien for oss, billedlig talt, og som har gjort veien lettere for alle oss andre som kommer etter.

De aller fleste audiografene i Norge har en ting felles, og det er at vi har fått vår utdanning på Høgskolen i Sør-Trøndelag/NTNU i Trondheim. Det skal vel kanskje sies at over alle de år utdanningen har eksistert så har lokalene flyttet på seg og antallet år man må bruke for å bli audiograf har økt, men flere fellesnevne har vandret gangene store deler av denne perioden, men som begge nå tar sin hatt og går. To av disse er selvfølgelig Jon Øygarden og Arne Vik, som etter mange års tjeneste tar en fortjent «pause» fra jobbingen med å utdanne flinke audiografer.

Treffende var det selvfølgelig da at Arne selv dro frem begrepet «Standing on the shoulders of giants» i sin siste tale til våre aller ferskeste audiografer i juni, hvor han påpekte viktigheten av å stå på andres skuldre for å få bedre sikt. (Jeg vil bare nevne at den første setningen i denne lederen hadde jeg klar allerede i april måned, slik at jeg ikke blir mistenkt for å stjele Arnes ideer – noe jeg gjør regelmessig uansett).

Det skal selvfølgelig sies at det er flere enn Jon og Arne som fortjener kudos for arbeidet de har gjort og for måten de har påvirket alle norske audiografer. Jeg har nylig fått gleden av å møte Laila Glemme, en av de virkelige pionerene innen norsk audiologi. Hennes navn har ofte blitt nevnt, i positiv forstand, men jeg har aldri helt klart å sette fingeren på hvem denne personen var før jeg omsider fikk slått av en prat med henne før forrige utgave av Audiografen.

Og når man nevner Laila så kan man ikke unngå å inkludere Eva Andersen, audiografprinsessen ingen kunne målbinde, som på lik linje med Laila Glemme har gått i krigen for at vi faktisk har mulighet til å ta en utdanning som går utover noe som kan sammenlignes med et brevkurs.

Det er selvfølgelig flere som bør nevnes av mennesker vi har «stått på skuldrene til», men beklageligvis er det mange jeg ikke har hatt mulighet til å bli kjent med. Det jeg likevel mener er positivt er at vi nå har kommet til en «tidsalder», hvor vi faktisk har flere personer som takker av, personer med navn vi kommer til å snakke om med samme entusiasme som når vi snakker om andre internasjonale audiologiske storheter – et tegn på at prosjektet har vært langvarig, og ikke minst, en suksess.

Forhåpentligvis vil de alle få den hederen de fortjener, samtidig som det audiologiske fagmiljøet i Norge i fremtiden produserer flere personer av samme kaliber.

Odd Magne Risan

REDAKSJONEN redaksjon@audiograf.no

Redaktør

Odd Magne Risan,
tlf 97527748

Annonseansvarlig

Andreas Selfors Hansen
Arbeidssted: Sørlandet sykehus HF
Mobil: 406 14 853

Redaksjonsmedlemmer

Anita Berre
Elise Liverød Aune Hagen
Kristin Emilie Vatnan

Audiografens adresse:

Audiografen v/ Odd Magne Risan,
Audiografutdanningen NTNU
Biskop Sigurds gt 10, 7067, Trondheim.

Deadline for materiell:

1/2019 – 6. februar
2/2019 – 2. mai
3/2019 – 21. august
4/2019 – 13. november

Annonsepriser:

Årsavtaler
- 4 x 1/2 sider, kr 26.000,- u/mva
- 4 x 1/1 sider, kr 37.500,- u/mva
- 1/2 side, kr 8.000,- u/mva
- 1/1 side, kr 10.000,- u/mva

Forsidefoto:

Iselin Ertzgaard Solvang, Kristin Naalsund og Sofie Tønder

Stillingsannonser:

¼ side: kr. 2000,-
½ side: kr. 4000,-

Stillingsannonser blir fortløpende lagt ut på nett etter som de kommer inn. Dette koster kr. 4000. Ønskes stillingsannonser trykt i Audiografen bestilles dette spesielt og kostnader er som beskrevet over. Ekstrakostnader ved mangelfullt materiale tas opp med trykkeriet, og trykkeriet sender egen faktura på dette.

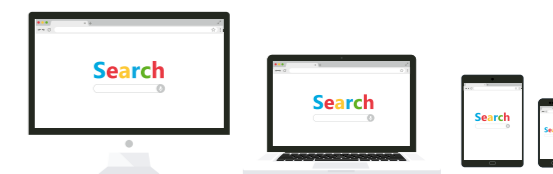
Abonnementspris:

Kr. 500,- pr. år

Layout og trykk:
Mercur Grafisk AS

Mercur Grafisk er
godkjent som
svanemerket bedrift.

stock photos

INNHold

Litteraturtips	4
Redaktørens litteraturtips	6
Skoleminner fra Au-89	8
Historien om hvordan vi fikk Audiografutdanning i Norge	12
Vinner posterkonkurransen 2019	20
Tilbakeblikk EU 2017	22
Styret informerer	25

EIDE&EIDE
KOMMU
NIKA
SJON
I RELA
SJONER
personorientering, samhandling, etikk
▲ tredje utgave

Forfatter:
Vibeke Bang-Larssen
Eide, H. & Eide, T. (2018).
Kommunikasjon i relasjoner
(3. utgave). Oslo: Gyldendal Akademisk.

Kommunikasjon i relasjoner - personorientering, samhandling, etikk

Dette er tredje utgave av en sentral lærebok for helsefaglige utdanninger, både i Norge og andre skandinaviske land. Forfatterne jobber ved Universitetet i Sørøst-Norge og har mange års erfaring fra undervisning og forskning om kommunikasjon og etikk innenfor helsefag.

God kommunikasjon er i mange tilfeller en forutsetning for god behandling. Kommunikasjon i relasjoner gir deg innsyn i følgende tema:

- Hvordan kan vi som hjelpere utvikle vår evne til å kommunisere bedre?
- Hva innebærer det å informere godt?
- Hvordan kan god kommunikasjon fungere som hjelp til å sikre kvalitet og redusere stress?
- Hva er forholdet mellom etikk og kommunikasjon i relasjoner?
- Hvilke mestringsoppgaver står

pasient, pårørende og vi som hjelpere overfor?

- Hvordan kommuniserer vi godt med barn, unge og eldre?
- Boken er inndelt i fire deler med til sammen 14 kapitler. De første kapitlene gir en innføring i grunnelementene i personorientert kommunikasjon, mestring innen kommunikasjon og relasjonsetikk. I de neste kapitlene gjennomgår forfatterne konkrete kommunikasjonsferdigheter som aktiv lytting, verbal og non-verbal kommuni-

kasjon, motiverende veiledning og samarbeid i team. Innholdet illustreres med eksempler på situasjoner og samtaler mellom sykepleiere og pasient, pårørende eller studenter. De fleste eksemplene er hentet fra sykehus eller sykehjem. Boken gir gode eksempler på kommunikasjon i veiledningssamtaler mellom lærer og student. Du finner også teori og praktiske råd om gruppeledelse og konflikthåndtering i boka. ●

MED⁹EL

SONNET 2

Ikke la ditt hørselstap styre ditt liv-
Velg en prosessor som tilpasser seg din livsstil.

SONNET 2 gjenkjenner lydmiljøet du befinner deg i, og tilpasser seg automatisk til ditt behov. Bruk AudioLink til å streamme musikk og telefonsamtaler, eller AudioKey-appen som din nye fjernkontroll direkte fra mobilen til din prosessor. Les mer om SONNET 2 systemet på medel.com/sonnet2

Av Kelly Wolfgang
Risks, Rewards of Teleaudiology
 The Hearing Journal: January 2019 -
 Volume 72 - Utgave 1 - s 28,30-32

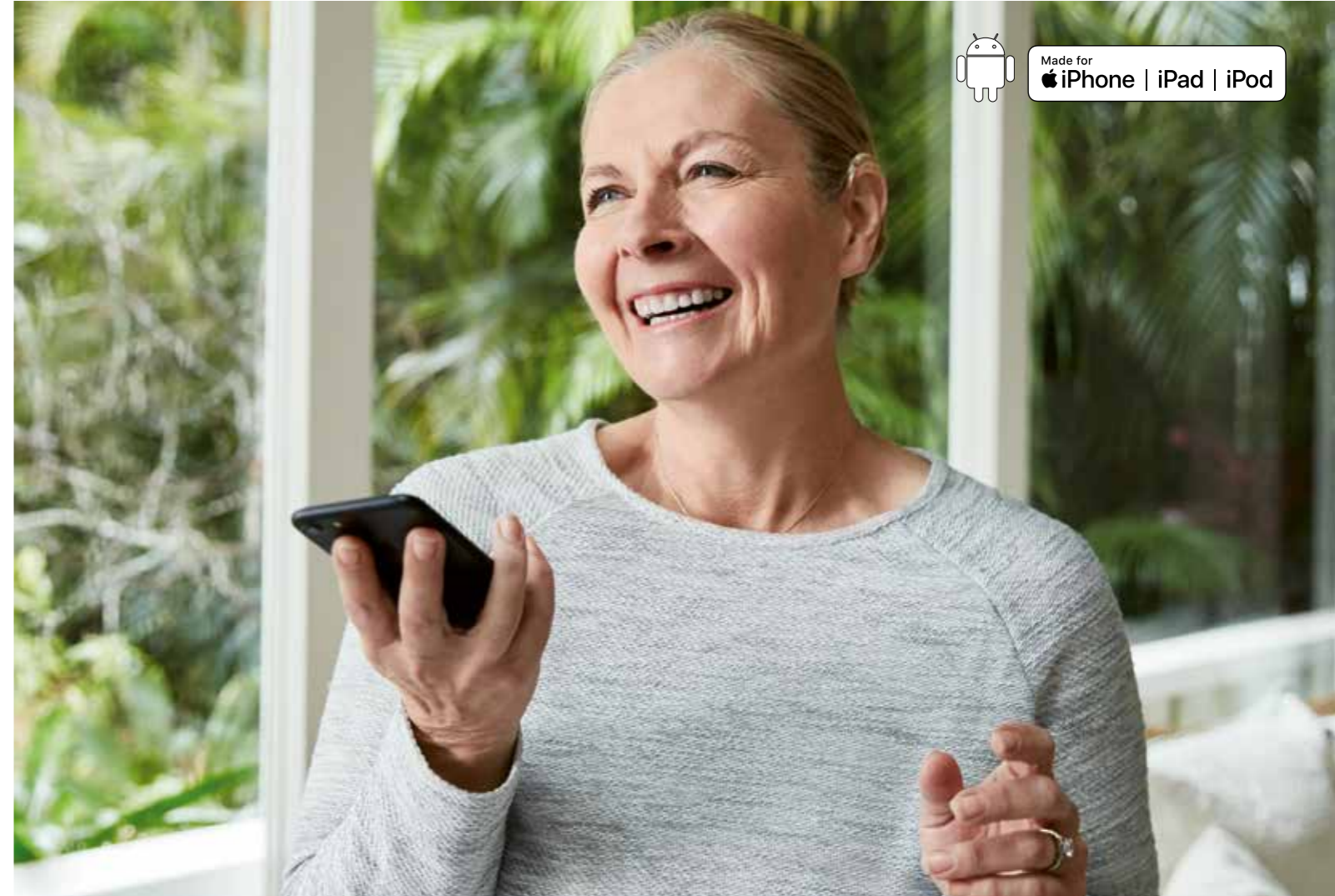
Tilbake i 2017 var tema for etterutdanningskurset på Gardermoen fremtidens audiologi, og både «self-fitting hearing aids» og teleaudiologi ble nevnt av blant andre Gitte Keidser, Brian Taylor og og Nikolai Bisgaard. Dette er jo selvfølgelig fortsatt et ganske hett og omdiskutert tema, også innen audiologi. (Les mer om etterutdanningskurset i Audiografen 4, 2017).

I USA er det stadig mer utbredt med teleaudiologi, både synkron og asynkron sådan. Dette kan gi økt mulighet for tilgang til audiologiske helsetjenester for personer som enten bor i områder hvor det ikke er tilgang til nevnte tjenester,

og til de som har utfordringer med geografisk mobilitet.

I stykket «Risks, Rewards of Teleaudiology» tar forfatter Kelly Wolfgang opp problemstillingen rundt temaet, med hjelp fra audiografer som

har erfaring på feltet. Her diskuteres positive og negative aspekter, som for eksempel behovet for et enklere, men også mer tilgjengelig behandlingstilbud, samt tekniske begrensninger og utfordringer rundt pasientinformasjon. ●

VEILEDERSEMINAR 2019

Audiografutdanningen ønsker alle audiografer velkommen til veilederseminar i Trondheim 18. og 19. november. Er du veileder for audiografstudenter i praksis? Eller ønsker du bare å vite mer om det å veilede studenter i praksis? Da er veilederseminaret noe for deg!

Veilederseminaret er et årlig seminar med hovedfokus på veiledning i praksis, og et tilbud til alle som har eller vurderer å ha studenter i praksis. Seminaret gir ingen formell veilederkompetanse, men har som formål å stimulere til god veiledning av studenter og at man blir bevisst hva som er viktig å vektlegge i studentveiledning.

Seminaret er en gylden mulighet for en tettere dialog mellom utdanning og praksisfelt, og en arena for diskusjon og refleksjon omkring det å ha studenter i praksis. Vi ser gjerne at dere tar med dere kasus/problemstillinger knyttet til studentveiledning fra praksisfeltet som et utgangspunkt for diskusjon.

På programmet i år vil skikkehetsansvarlig Ingeborg Kamsvåg snakke om veiledning og skikket i teori og praksis. -Er det studenter som ikke bør bestå praksis? Audiopedagog Harriet Lange vil ha fokus på veilederrollen og kommunikasjon i praksis. – Hvordan få en best mulig læringsprosess i praksis?

Vi kommer også til å ha gjennomgang av ulike prosedyrer på lab.

Mer detaljer om program og påmelding til seminaret sendes ut på e-post til audiografer. Ønsker du å melde deg på? Eller har du spørsmål knyttet til seminaret? Ta kontakt med Anita Blakstad Bjørnerås via e-post anita.b.bjorneras@ntnu.no eller på telefon 73559174.

PÅMELDINGSFRIST ER 31.OKTOBER

Hilsen hele gjengen ved studieprogram for audiologi, NTNU.

Verdens første smarte bimodale hørselsløsning.

Cochlear™ og ReSound™ - to verdensledende pionerer innen løsninger for bedre hørsel har ingått et samarbeid. Det er dette som er Smart Hearing Alliance. Sammen kan vi nå tilby verdens eneste smarte bimodale hørselsløsning som er Made for iPhone. Alt for å kunne tilby førsteklasses bimodal hørsel.

Hvordan bimodal hørsel fungerer:

- ① Cochleaimplantat-systemet gir klar og detaljert lyd
- ② Hjernen kombinerer informasjonen fra begge ørene slik at man får en tydeligere, rikere og mer naturlig hørselsopplevelse
- ③ Høreapparatet forsterker lyden for å gi balanse

www.cochlear.no/nucleus7

Oppsøk helsepersonell for råd om behandling for hørselstap. Resultatene kan variere, og helsepersonellet vil informere deg om de faktorer som kan påvirke resultatet som du får. Les alltid instruksjonene før bruk. Ikke alle produkter er tilgjengelige i alle land. Ta kontakt med din lokale Cochlear-representant for produktinformasjon.

Cochlear, Hear now. And always, Nucleus og den elliptiske logoen er enten varemerker eller registrerte varemerker som tilhører Cochlear Limited. ReSound er et varemerke som tilhører GN Hearing A/S. Apple, Apple-logoen, Made for iPhone-logoen, iPhone og iPad Pro er varemerker som tilhører Apple Inc., og er registrert i USA og andre land. Android er et varemerke som tilhører Google LLC. © Cochlear Limited 2019. D1443090 ISS2 AUG19.

Smart Hearing Alliance

Forfatter: Berit Wold Fjelle

Foto: Berit Wold Fjelle/NTNU

Skoleminner fra Au-89

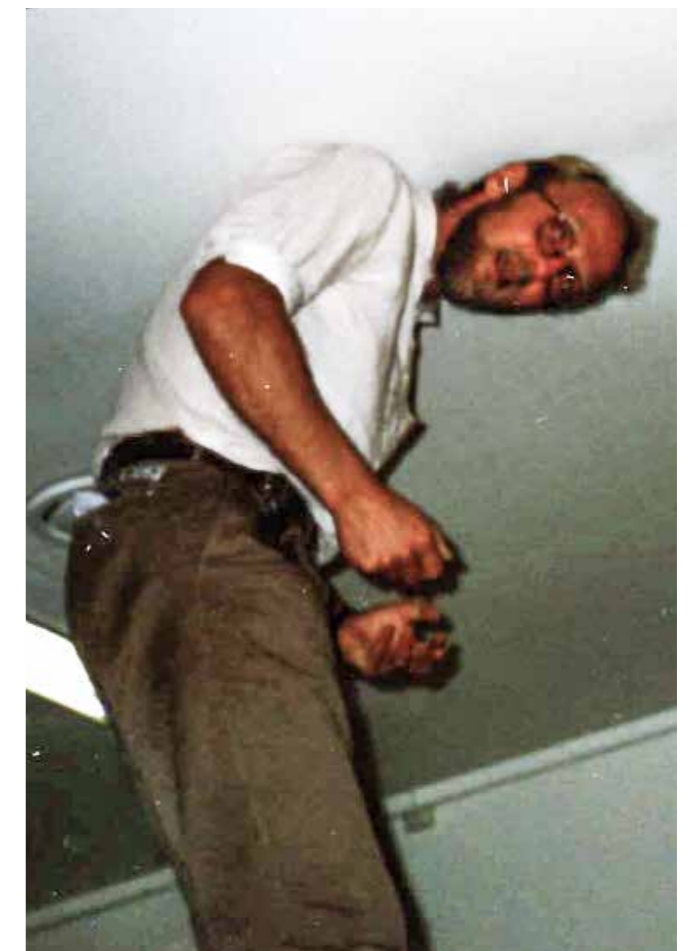
Som voksen 1.klassestudent på den nyoppstartede Audiografutdanningen ved Trondheim Helsefaghøgskole i -89, var det på forhånd mange tanker som raste rundt hos en tobarnsmor på 30 år. Ville jeg klare dette? Fikk lettere panikk da vi fikk tilsendt studieplanen. Hjelp! Fysikk og matematikk som egne fag! Og jeg som var russ for 11 år siden. Ringte skolen for å finne ut om dette virkelig var noe for meg, og fikk ei hyggelig kontordame Eli på tråden. Hun ba meg ringe studieleder George Sundt som var hjemme med nyfødte tvillinger, og jeg så gjorde. Han beroliget meg og fortalte litt mer om studiet som forøvrig virket veldig nytt og spennende. Ja, dette gikk an den gangen, jfr samordna opptak i dag.

Første kull med audiografstudenter samlet

Ole Tvette avbildet uten Twist-pose

Arne Vik i kjent positur oppe under taket

Innleid foreleser Einar Laukli

Vi holdt hus i Ulstadløkkvegen, med eget klasserom kun for oss, og lab i kjelleren. Noe spartansk, men dog nok til at vi gjennomførte laber og hadde pasienter på lab. Helge Høyvik var lærer og audiograf fra Namsos. I tillegg til nevnte studieleder, utgjorde de to den faste lærerstaben sammen med audiopedagog Eli Raanes. Vi hadde innleie av Arne Vik, Jon Øygarden, Ole Tvette, legestudenter, Einar Laukli og lærere fra andre utdanninger.

Eksamen hadde vi i fleng; matematikk, fysikk, ØNH-medisin, helse og medisin, audiologi, pedagogikk, psykologi og samfunnsfag, for å nevne noen. Teknisk audiologi og audiopedagogikk hadde egen eksamen i 2. Klasse. To praksisperioder hadde vi da også, med 8 uker på hver. 1.klassepraksis var på Namdal sykehus, hvor jeg bodde i «brunsten», et nesten folketomt hybelhus med form som en brunost.

Det var veldig trivelige studieår med toppers klassemiljø, og jeg var heldig som fikk den eneste utlyste nye stillingen ved daværende Regionsykehuset i Trondheim.

Lærer ved Audiografutdanningen

Etter en tids jobbing på sykehuset, ble jeg bedt om å søke stilling ved Audiografutdanningen, primært for 2.klasse. Jeg søkte og fikk jobben og tok videreutdanning på deltid mens jeg jobbet som lærer der. AnneMa Schjetne hadde tatt over etter Helge Høyvik, så nå var vi to audiografer i staben. Vi ble etterhvert 3, da Mari Holmberg også ble ansatt.

Jeg jobbet ved Audiografutdanningen i 24 år, både heltid og deltid. Det har skjedd en rivende utvikling på de åra. Ny datateknologi, annen læringsmetodikk og flere lærere er nok den største forandringen. Vi flyttet etterhvert fra Ulstadløkkvegen og inn i leide lokaler i Radmannbygget i Ranheimsvegen. Der flyttet vi rundt og hadde kontorer på 3 forskjellige steder. Artig og slitsomt.

Jon Øygarden var studieleder da vi kom nærmere tanken på å øke fra 2årig til 3årig utdanning. Han organiserte en tur

jorden rundt for oss lærerne, der vi så på ulike modeller i USA og i Australia. Arne Vik og Georg Træland var også med. Besøket i Brisbane og Adelaide dannet også grunnlaget for samarbeid og muligheter for studenter til å ta deler av studiet i Australia.

En vakker dag dro vi til Italia for å lage 3årig studieplan., og Inger Lise Christensen var studieleder da. Mye fra den studieplanen er nok fortsatt i drift. Det var en enorm stolthet og glede da vi endelig kunne skilte med 3årig utdanning.

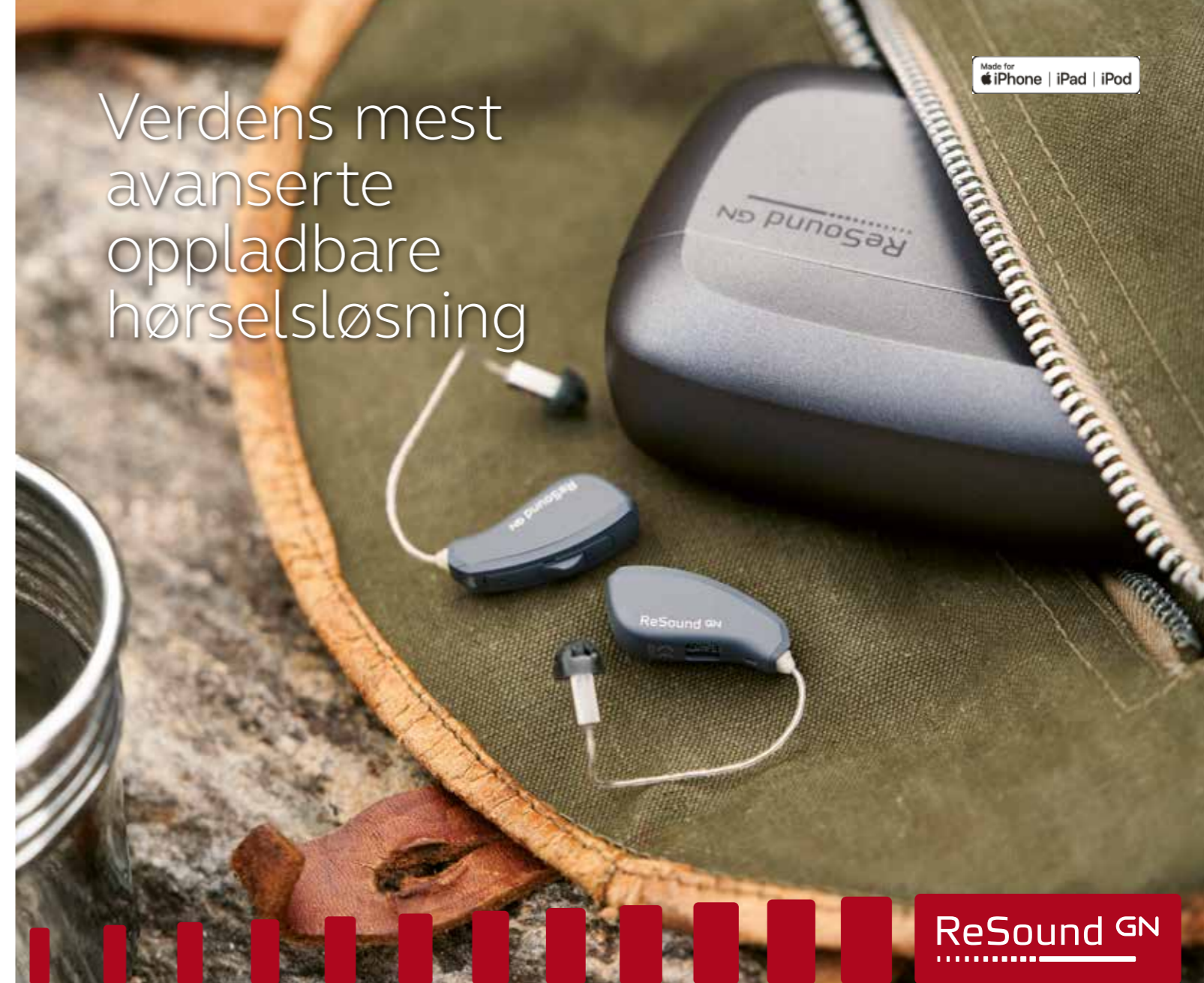
Jeg ble også med på flyttelasset til Tungasletta, der utdanningen holder hus i dag. Mange nye lærere ble ansatt og fagmiljøet vokste. Fantastisk!

Jeg vil gjerne gi en ekstra honnør til Arne Vik, som har fulgt utdanningen i alle 30 år den har eksistert. Mange av dem som studieleder. Han har vært en enorm drivkraft for kompetanseøkning blant lærerne, og lagt til rette for at alle kunne ta master i tillegg til jobben. Jeg vil si at han virkelig kan være stolt over den utdanningen som tilbys studenter i dag. Jon Øygarden med sin doktorgrad i norsk taleaudiometri må også få ekstra honnør.

Til slutt vil jeg benytte anledningen til å gratulere Audiografutdanningen med 30-årsjubileum. ●

Berit Wold Fjelle og Jon Øygarden i festlig lag

Verdens mest avanserte oppladbare hørselsløsning

Made for iPhone | iPad | iPod

ReSound GN

ReSound LiNX Quattro™

ReSound LiNX Quattro er det beste premium høreapparatet på markedet.

ReSound LiNX Quattro har en rikere lyd kvalitet, fullt spekter med streaming, unik mulighet for personlig hørselshjelp fra hvor som helst, og verdens mest avanserte ladbare løsning. Helt ned i de fineste detaljene gir ReSound LiNX Quattro en enestående lytteopplevelse med flere lag lyd - som gir trygghet i de øyeblikkene som betyr mest.

ReSound LiNX Quattro gir batterilevetid for langt mer enn en dag. Det slanke og bærbare etuiet gir enkel induktiv lading, og er designet for å gi høreapparatene god beskyttelse og flere ladinger - selv på farten.

Finn ut mer om avanserte lademuligheter på resound.com

GN Hearing Norway AS, info@gnresound.no, 22 47 75 30.

LADETID	TIMER	BATTERITID
3 timer	=	30 24 med 50% streamingtid
1 time	=	16
30 minutter	=	8

ReSound LiNX Quattro leveres med denne slanke og hendige laderen i lommeformat, som også gir 3 ekstra ladinger.

GN Making Life Sound Better

Eva Andersen

Laila Glemme

Historien om hvordan vi fikk Audiografutdanning i Norge

Jeg ble spurt om å hjelpe til med å fortelle litt om hvordan styret i Audiografforbundet greide å få til en Høyskoleutdanning for audiografer. Da må man gå til kilden og jeg satte meg ned sammen med Eva Andersen og hadde Laila Glemme på telefonen.

FORFATTER: SIRI MERETE BERGSETH

FOTO: BILDER BRUKT MED TILLATELSE FRA EVA ANDERSEN OG LAILA GLEMME

Det hele begynte etter et landsmøte under NAS i Bergen i 1983 der ble det valgt nytt styre i Audiografforbundet, den gangen Norsk Audiografforbund. Styret bestod av Eva Andersen som leder, Laila Glemme som nestleder, Astri Eide som kasserer, Målfrid Myhr som sekretær og Aud Unni Finnebråten som styremedlem.

Eva og Laila forteller:

Vi startet på første styremøte med å skrive brev til den gang Statsråd Kjell Magne Bondevik, som den gangen var Kirke- og utdanningsminister, der vi ba om et møte. Bondevik var da leder for gruppen som skulle overføre all helsepersonell-utdanning fra Helse- og sosialdepartementet (HSD) til Kirke- og utdanningsdepartementet (KUD). Eva, Laila, Mette Korsrud og Målfrid Myhr møtte og redegjorde vårt krav. Statsråden ble da selv oppmerksom på at vi og ambulanspersonell ikke var blitt flyttet over til nytt departement, og spurte oss «Men hvor ble dere av da?». «Vi ble igjen i Helse- og sosialdepartementet vi», svarte vi. Statsråden ble da klar over at komiteen hadde glemt oss og saksdokumenter ble sendt til KUD.

På samme styremøte sendte vi brev til HSD om å få rekvisisjonsrett på høreapparat, (legene kunne like lite om høreapparatilpasning da som nå i dag ;-).

Vi fikk møte med Bondevik og Eva, Laila, Mette og Målfrid stilte med alle papir vi hadde på kurs og utdanning fra tidligere. Vi ba så om å få bli en høyskoleutdanning og tenkte at vi en gang for alle ikke skulle være en videregående utdanning. Bondeviks departement gikk gjennom våre dokumenter og slo fast at det var en høyskoleutdanning vi skulle ha. Saken ble så sendt til Kultur- og vitenskapsdepartementet der Roar Langslett som minister.

Men – det måtte en avklaring til mellom HSD og KUD, og Bondevik hjalp oss med dette. Vi hadde første møte i 1984 med HSD, der vi møtte statssekretær Astrid Nøklebye Heiberg. Møtet der var for å avklare videre saksgang. Videre var vi i møte med Helsedirektoratet om at vi måtte sette ned en arbeidsgruppe og en av temaene der ble hva vi skulle gjøre med den utdanningen vi hadde. Vi fikk så et møte med Thor Ødegård i HSD, og før dette møte var Eva så nervøs at hun stod og trykket på pilene som viser at heisen går opp fremfor å trykke på heisknappen

Vi fikk møte med Bondevik og Eva, Laila, Mette og Målfrid stilte med alle papir vi hadde på kurs og utdanning fra tidligere. Vi ba så om å få bli en høyskoleutdanning og tenkte at vi en gang for alle ikke skulle være en videregående utdanning.

som tilkaller heisen. Ødegård ba oss om å sette sluttstrek på den utdanningen vi hadde, om vi ønsket å komme videre med en ny høyskoleutdanning. Vi, Eva og Laila, måtte bestemme oss der og da, og måtte ta et lite sær møte i gangen hvor avgjørelsen ble tatt. Vi gikk for ny høyskoleutdanning, og at siste gammel utdanning skulle gjennomføres i 1986. En avgjørelse som ikke var like populær blant medlemmene, men som vi alle i dag nyter goder av. Ødegård bestemte at i utredningsperioden frem til ny høyskoleutdanning var på plass, at det skulle kjøpes studieplasser fra Sverige, fra Lund og Gøteborg. Den eneste som ble utdannet i fra Sverige var Hilde Jørgensen Astrup, altså var det kun en person som gjennomførte audiografutdannelse i den perioden. Noe som førte til en stor mangel på audiografer i Norge, allerede da.

Eva fikk så i oppdrag å lage mandat for arbeidsgruppen som skulle utrede ny utdanning. Eva skrev side opp og side ned om hva audiografer gjør og fikk tilbakemelding fra Ødegård at det var mye interessant lesning, men at det ikke var et mandat. Siden Eva ikke visste hva et mandat er for noe, måtte hun så kontakte Arne Vik for forklaring. Vi måtte også vente på penger fra Finansdepartementet slik at arbeidsgruppen kunne begynne sitt arbeide. Dette var en lang prosess med mye masing, men til slutt sa Anders Tallerås (storingsrepresentant for Høyre) til Eva at hun måtte ringe Finansdep. og spørre etter statssekretær Øyvind Reiten, hilse fra Anders og be han få ut fingeren slik at vi fikk sette i gang arbeidet. Som sagt så gjort, helt ordrett.

I september 1985 hadde arbeidsgruppen sitt første møte i Møllergata 19 (gamle politistasjonen i Oslo). Mandatet var som følger:

1. Arbeidsgruppen skal kartlegge audiografenes arbeidsoppgaver i og utenfor institusjon i dag og på basis av dette utarbeide en rammeplan for fremtidig utdanning av audiografer i Norge. Utdanningen forutsettes å være på samme nivå som i de øvrige nordiske land.
2. Arbeidsgruppen skal vurdere dimensjonering av utdanning ut fra dagens behov og forventet fremtidig utvikling av den audiologiske virksomhet i Norge.
3. Organiseringen av utdanningen skal vurderes ut fra følgende:
 - i. Audiografutdannelsen ses i forhold til eksisterende utdanningsopplegg i helsevesenet som en mulig tilleggsutdanning til annen helseutdanning.
 - ii. Arbeidet ved hørseleksentralene legges vesentlig om slik at audiografer også kan utføre annet arbeid ved disse.
 - iii. Eventuelt kjøp av utdanningsplasser utlandet.
4. Arbeidsgruppen skal vurdere behovet for lokaler og utstyr smat komme med forslag til geografisk plassering av utdanningen under hensyntagen til praksismuligheter og tilgang på kvalifiserte lærekrefter.

5. arbeidsgruppen skal utrede de økonomiske og administrative konsekvenser av sine forslag.

Arbeidsgruppens sammensetning var som følger:

Overlege Jarle Aursnes v. Ullevål Sykehus, Audiograf Eva Andersen v. Fylkessykehuset i Molde, Daglig leder Solveig Askjem v. Rådet for sosialarbeiderutdanning, Audiopedagog Bodil Fiksdal v. Nedre Gausen Skole, Underdirektør Dag Omholt v. Kultur- og vitenskapsdepartementet, Audiograf Edny Sannes v. Buskerud sentralsykehus og Audiofysiker Arne Vik v. Fylkessykehuset i Ålesund.

Arbeidsgruppen fikk noen føringer fra HSD på at all medisinskteknisk utdanning burde skje i Trondheim. Etter grundig vurdering fulgte vi opp føringen, da vi mente at vi der hadde både praksismuligheter og tilgang på lærekrefter. NTH og St-Olavs hadde tyngde. Enstemmig arbeidsgruppe leverte så ei innstilling om 3-årig høyskole i februar 1986. Denne ble levert til Tove Strand Gerhardsen, for var skjedd et regjeringsskifte i mellomtiden. Samtidig som alt dette foregikk, greide faktisk Carl I. Hagen å få gjennom at høreapparater skulle være gratis. Dette fordi hans mor hadde måtte betale over kr. 1000,- for å få seg høreapparater.

HSD bestemte så at det holdt med en 2-årig utdanning, og det ble nedsatt en ny arbeidsgruppe. Da kom Laila Glemme inn for Edny Sandnes og George Sundt kom inn fra NTH.

Vi måtte ha flere møter for å skjære ned en opprinnelig tenkt 3-årig utdanning til 2-årig. Vi, Eva og Laila, tviholdt på at vi da skulle beholde 40 vektall på den 2-årige utdanningen, da det var viktig å både få det teoretiske grunnlaget i tillegg til praksis.

I mellomtiden jobbet styret og hadde møte med Anders Tallerås i Stortinget, samt holdt kontakt med Kjell Magne Bondevik. Tallerås bistod nok en gang og sørget for at vi fikk møte to fra Kirke- og utdanningskomiteen, Ranja Hauglien fra Arbeiderpartiet og Hallgrim Berg i fra Høyre. Disse sørget for at vi fikk med en anmerkning på statsbudsjettet for 1989, på om at hvis utdanningen ikke var lang nok og god nok skulle den evalueres på nytt.

I august 1989 var det 25-års jubileum for Norsk Audiograf-forbund og studiestart for Audiografutdanningen. Eva stod på trappa og leverte en rød rose til alle studentene. Lørdagskvelden var det en stor markering på Bristol Hotell. Og slik gjentar historien seg, med nye og erfarne audiografer i styre og utvalg. Vi har fått autorisasjon som audiograf og vi har nå en 3-årig utdanning ved NTNU. Et tegn på at det å engasjere seg gir resultater, sier Eva og Laila. ●

EXCITE

Sound XC 9 R312
AQ Sound XC 9 R

- Direkte streaming av musikk og telefon til begge ører.
- Kan brukes sammen med både Android og iOS.
- Leveres også som oppladbart.

HANSATON
hearing & emotions

Bør du selv stille til valg, eller er det andre sterke kandidater som bør motiveres? I november er det landsmøte. Hvem bør representere audiografene i de neste tre år? Faget og yrket ditt trenger deg!

I skrivende stund er det selve valgdagen, og det bør være selvsagt å gjøre sin borgerplikt. Hjemmesitting er en halv stemme til dem du liker minst, sa Frank Aarebrot. Dette er på sett og vis sammenlignbart med som audiograf å ikke være medlem i Audiografforbundet. Med dagens innretning er det forbundet som definerer audiografene og hvordan audiografenes framtid bør se ut. Det er vi som tar den politiske kampen og som blir spurt når myndighetene trenger svar. Spørsmålet du som audiograf bør stille deg er hvem skal bære fram ditt yrke? Hvem skal eie sannheten om din arbeidshverdag? Hvem skal sørge for at du kan få brukt den kompetansen du har til det beste for dine pasienter? Er det et tankekors at dagens styre nesten utelukkende består av ansatte i privat næringsliv? Bør du selv stille til valg, eller er det andre sterke kandidater som bør motiveres? I november er det landsmøte. Hvem bør representere audiografene i de neste tre år? Faget og yrket ditt trenger deg!

At styret er inne i sin mest krevende periode på svært lenge er ingen underdrivelse. Det bør være kjent at Helsedirektoratet på oppdrag ifra Helsedepartementet per i dag utreder hørselsomsorgen med hovedvekt på de eldre. Ifølge rapporter fra de siste 20 årene er det behov for en bedre organisering, og nå har eldrebølgen kommet på toppen av dette. Kommunene har fortsatt ikke tatt ansvar, og audiografene kan fortsatt ikke ha egne klinikker i offentlig regi mens spesialisthelsetjenesten rent statistisk sett drukner i pasienter. Helsedirektoratet har fått en svært vanskelig oppgave, og om vi ser på historien er hovedproblemet at interessegruppene er uenige og slår hverandre i hjel. Konsekvensene rammer brukerne som i et voksende antall må igjennom den samme kverna som i stadig mindre grad klarer å tilfredsstillende det som regner som god faglig standard.

Dilemmaet for Helsedirektoratet kan være et valg på hva som anses som en ideell løsning på audiografmangelen, og på hva som kan være faktisk mulig å gjennomføre. De mest åpenbare forslagene i tillegg til en styrking av dagens modell er kommunale audiografer og refusjonsordning på audiograf-tjenester. Dette er for så vidt komplementære forslag i den grad de har ulike nedslagsfelt, og vil fungere ulikt i ulike deler av landet, men å få til begge deler er nok dessverre lite sannsynlig. Historien forteller oss derimot at også denne prosessen ender opp uten større resultat. Vi håper at direktoratet får klare signaler fra departementet slik at ikke mye arbeid nedlegges i noe som viser å være en utopi.

Det viktigste for styret i alt dette er jobbe for økt kvalitet og utbredelse. Vi har tungt vektlagt at dagens modell for høreapparatformidlinger gjøres uten kontroll eller retningslinjer. Det gir store ulikheter i tjenestetilbudet, ikke bare geografisk, men også fra klinikk til klinikk, audiograf til audiograf. Deretter påpekes at antallet audiografer må økes kraftig. Dette for å endelig kunne gi brukerne et likt behandlingstilbud uansett hvor i landet de bor. Det er svært inspirerende for oss å ha en arena der vi kan jobbe steinhardt for å påpeke at det som er til det beste for brukerne også er til det beste for audiografene. ●

stock photos

signia

Life sounds brilliant.

GOOD HEARING
GOOD LOOKING

STYLETTO CONNECT.

- ✓ Fantastisk lyd kvalitet
- ✓ Innovativt design
- ✓ Oppladbart
- ✓ Integreert powerbank i laderen
- ✓ Bluetooth

Vil du vite mer?
www-signia-pro.no

1. rekke: Marte Anti, Giske Sindberg Hansen, Dagny Vikjord Kaland, Iselin Ertzgaard Solvang, Kristin Naalsund, Siren Marie Martinsen Børseth, Margrethe Cecilie Romskaug, Sofie Oline Tønder, Lina Issa
2. rekke: Ayah Geosi, Linn Sofie Mørk, Karoline Digre, Cecilie Skjeltstad Solem, Ingeborg Stiklestad, Regine Dille Kornbakk, Mari-Kristine Haugum, Malin Frydenberg, Ida Beyer Arvåg, Renate Vanvik, Helene Gade-Lundlie, Elly Merethe Hornadal Vik
3. rekke: Linn Tveit, Hanna Elise Pedersen, Marianne Bårdsen, Linda Thanh Vo
4. rekke: Marte Kristine Lindseth, Vibeke Bang-Larssen, Sandhya Vinay
5. rekke: Vår Silje Mandal, Vinay Swarnalatha Nagaraj
6. rekke: Tobias Bang Hagan, Kolbjørn Tjøstheim, Fredrik Tøfte, Bjørnar Døhlen, Odd Magne Risan, Lars Gunnar Rosvoldauet, Anita Blakstad
- Ikke tilstede: Bjørnerås, Arne Vik, Kristian Haugen Kjørstad, Jørgen Fjølstad, Fredrik Tybring Halvorsen, Håvard Kristoffer Hammer, Magnus Tangvik, Kristi Ingstad, Erlend Vignes

Foto: Heidi Garberg/Garbeg foto (garbergfoto.no)

“God streaminglyd, i tillegg til et naturlig lydbilde”
Wenche, Audiograf*

“Enkel tilpassing, solid programvare, god lyd og fint design.” Marianne, Audiograf*

“Enkel og stabil tilkobling. Lite justering og klar god lyd” Lene, Audiograf*

Direkte streaming til alle smarttelefoner og RogerDirect!

Høreapparatene Audéo Marvel fungerer både med iOS og Android. Så lenge telefonen har Bluetooth, kan brukere motta samtaler, streame lyd og musikk direkte i apparatene.

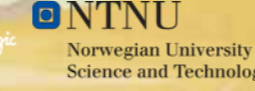
RogerDirect: Med en enkelt installasjon av mottakeren kan alle Marvel-brukere få tilgang til direkte streaming fra Roger-mikrofoner, uten behov for ekstern mottaker.

Phonak Audéo™ Marvel
Kjærlighet ved første lyd

* Uttalelser fra norske audiografer april 2019.

Norwegian University of Science and Technology

"I HEAR YOU"

- En spillbasert hørselsscreening

Av: Iselin Ertzgaard Solvang, Kristin Naalsund og Sofie Tønder

INTRODUKSJON

Tidligere studier viser at tilgangen på hørselstjenester er mangelfull i utviklingsland (Fagan & Jacobs, 2009, s. 2). På bakgrunn av dette er det funnet at kostnadseffektive alternative screeningmetoder for hørsel er et viktig tema for videre forskning. SINTEF har derfor utviklet en automatisert screeningapplikasjon kalt "I Hear You" i samarbeid med ablenagic (Benjaminsen, 2017).

Formålet med denne kvantitative studien var å undersøke validiteten til en automatisert screeningmetode for barn. Det ble gjort ved å sammenlikne screeningapplikasjonen "I Hear You" mot en gullstandard i rurale strøk i Tanzania.

DISKUSJON

Det ble identifisert ulike faktorer som kan ha hatt en påvirkning for applikasjonens samsvar med gullstandarden. Faktorer som er vurdert å ha stor innvirkning er modenhet og alder, støy, og hvilket kriterium som blir brukt i applikasjonen. Screeningapplikasjonen viste generelt dårligere sensitivitet og spesifisitet, sammenlignet med tidligere studier. I denne bacheloroppgaven ble usikre barn hverken re-testet eller ekskludert, som gjort i tidligere studier (Yeung et al. 2013 & Kam et al. 2014). Dersom prosedyren med re-test eller ekskludering av deltakere hadde vært innført i bachelorstudien, kan det tenkes at det hadde blitt en bedring for samsvaret.

Gode testmiljø er en faktor som er vist å ha positiv innvirkning på applikasjonens sensitivitet og spesifisitet (Yeung et al. 2015, s. 1250). I bachelorstudien er det vist at lavere støy gir bedre samsvar. Konkrete tiltak for å skape et bedre testmiljø kan være å bedre dempingen i hodetelefonene og å utføre målingene med applikasjonen på mer gunstig tidspunkt, samt valg av gode testrom. Ved å sette ulike kriterier for hva som kategoriserer normal hørsel vil det ha en påvirkning på målingens sensitivitet og spesifisitet, som vist i figur 4. Det kunne vært interessant å forsket videre på hvilke grenseverdier som er gunstig å benytte ved automatisert screening, både for økonomisk og klinisk nytteverdi.

På bakgrunn av de påvirkende faktorene og kriterier som ligger til grunn i applikasjonen, viser resultatene lite samsvar. Det ville vært interessant med videre forskning der disse tiltakene blir justert for.

KONKLUSJON

Per dags dato viser screeningapplikasjonen lite samsvar med gullstandarden. Resultatene tyder på at med ytterligere forbedringer i applikasjonen og mulighet for retest av deltakere, kan det i fremtiden bli mulig å benytte "I Hear You" til rutinemessige, kostnadseffektive hørselsundersøkelser.

RESULTAT

Figur 1 viser 43 deltakere med hørselstap ifølge gullstandarden, men når de er screenet med applikasjon er det 159 som har fått påvist hørselstap. Den viser deretter at 346 av deltakerne har fått godkjent screeningaudiometri samtidig som 230 deltakere får godkjent screening med screeningapplikasjonen. Målingene som ble utført viste sensitivitet og spesifisitet for det totale utvalget på 0,65 og 0,62, vist i figur 2. Deltakere i 0. til 4. klasse viste dårligere sensitivitet og spesifisitet enn 5.-7. klasse, se figur 2. Målingene av bakgrunnsstøy viste at støynivåene varierte mellom 38,7 dBA og 71,1 dBA. Gruppen med lavest støy fikk best samsvar med sensitivitet (0,78) og spesifisitet (0,77), se figur 3. Kriteriet som ligger til grunn i applikasjon er "kriterium 1". I figur 4 viser "kriterium 3" en bedring i sensitivitet (0,94) og i spesifisitet (0,61) da kriterier for normal hørsel er satt til PTA \leq 25 dB HL bilateralt.

STORE TV ØYEBLIKK FORTJENER DEN BESTE LYDEN

TV PLAY UTEN APP

WIDEX TV PLAY™
STAY CONNECTED

3 måter å betjene TV PLAY på:

- Via høreapparatet
- Via RC DEX
- Via APP

TV PLAY kan nå betjenes uten app. Det gjør at flere brukere kan ha glede av dette elegante og enkle tilbehøret som streamer lyd trådløst fra enheter som TV, Radio og PC.

TV PLAY kobler seg dirkete til høreapparatet.

reddot award 2018
winner

WIDEX
HIGH DEFINITION HEARING

Tilbakeblikk EU 2017

Nå er det snart duket for et nytt etterutdanningskurs, og i den forbindelse tenkte vi å mimre litt tilbake til forrige gang. Temaene den gang var «Audiologien i fremtiden – hvor går vi?». I dette innlegget kan dere lese et utdrag fra noen av foredragene som ble holdt for 3 år siden.

FORFATTER/REFERAT: ELISE LIVERØD HAGEN AUNE
FOTO: SEBASTIAN CRUZ

«The Future of Audiology: Is the Sky Falling Down?» av Brian Taylor.

Hvilken retning er audiologien på vei, og hvordan kan eller vil fremtiden se ut? Det ble utdypet en økende forespørsel etter og mer bruk av såkalte PSAPs (Personal Sound Amplifier Product), og hvordan organiseringen av rehabiliteringen på hørselsklinikken bør legges opp annerledes ettersom ventelistene er blitt veldig lang uten at det påvirker kvaliteten på selve utredningen.

En metode Taylor nevnte den gang er automatisk audiometri (AI) og høreapparat som kan bli tilpasset av brukeren selv. Ønsket med det er at audiografens rolle blir basert mer på rådgivning og mindre mot den tekniske tilnærmingen. Noe annet som også kunne komme til å forandre fremtiden innenfor audiologi er økt bruk av PSAP, som kan skaffes «over-the-counter» (OTC). For oss i Norge med «gull-standard» er ikke denne løsningen like relevant og aktuell nå som i USA eller andre land der behandlingen er mer kommersiell. Imidlertid kan PSAP være en inngangsport for de som er tvil og usikre om behovet for høreapparat. Kvaliteten på disse produktene har blitt bedre over tid sammenlignet med vanlige høreapparater.

«Self-fitting hearing aids – management, outcomes and clinical viability» av Dr. Gitte Keidser, seniorforsker ved National Acoustic Laboratories (NAL).

Det har skjedd en eksplosiv økning av smarttelefoner på markedet, og på grunn av smarttelefonene har det også blitt utviklet høreapparat som kan bli tilpasset på egenhånd av brukerne selv uten audiograf innblandet. Kjøp av høreapparater over disk er allerede tilgjengelig i noen land. Brukerne må selv via en instruksjonsbok identifisere høyre- og venstre apparat, montere på passende dome/slange, lære å sette apparatet i øret, gjennomføre insitutest og finjustere, samt pare apparatet opp mot mobil.

Det ble gjort en studie som undersøkte om det er gjennomførbart for eldre å tilpasse høreapparat selv, og om de var fornøyd med apparatene. I undersøkelsen bestod gruppen av 30 erfarne- og 30 uerfarne høreapparatbrukere. Gjennomsnittsalderen var 72 år. Evalueringen foregikk over 12 uker. Resultatene ble målt i coupler gain, HINT, ferdigheter og selvrappporterte tilbakemeldinger på tilfredshet.

Resultatet viste at 68% av deltakerne oppnådde en suksessfull tilpasning på egenhånd, men at 63% av disse

trengte noe support underveis i prosessen. Apparatene som kjøpes over disk viser seg å ha mer lavfrekvent forsterkning enn tradisjonelle høreapparater som for noen av deltakerne opplevdes positivt i enkelte lyttemiljø. Ulempene med denne tilpasningen er at det ikke blir utført otoskopi, tympanometri eller undersøkelse av mekaniske hørselstap som kanskje er mulig å behandle for å bli frisk igjen. Imidlertid viser dr. Keidser til en tidligere forskningsstudie at av 527 924 personer med hørselstap er det kun 6,7% med øresykdommer (inkludert cerumen).

Konklusjonen i denne studien var at ved riktig design og support, så kan kjøp av høreapparat over disk være et godt alternativ fremfor den tradisjonelle veien via henvisning fra fastlege og videre til ØNH-lege og audiograf. Det vil være lettere tilgjengelig og rimeligere - det sistnevnte er ment for andre land.

«The future of audiology: The sky is rising?» av Nikolai Bisgaard, GN Hearing.

Foredraget ble åpnet med tall fra 2009-2015 som viste ingen flere antall registrerte mennesker med redusert hørsel i løpet av denne 6 årsperioden, noe som kan være litt underlig i og med at høreapparatsalget har økt. Hva er årsaken til økt høreapparatsalg den siste tiden?

Tidligere kjøpte brukerne kun ett høreapparat, men flere velger nå bilateral løsning. Flere viser å være mer fornøyd med bilateral høreapparatløsning, og har det oftere på seg. Det har også kommet flere avanserte funksjoner i høreapparatet som fungerer bra – spesielt for folk i jobbsammenheng. Eksempelvis er det meget positivt med direkte streaming av mobiltelefonsamtaler og støybehandling i høreapparatet. Undersøkelsen er fra EuroTrak og resultatet er hentet fra Tyskland, Frankrike og England.

Den største andelen er høreapparatbrukerne over 65 år, og det er forventet en eldrebølge som følge av bedre helse og lenger levetid. Det kan skape en utfordring for de økonomiske utgiftene – hvem skal betale for høreapparatene? På

sikt er det mulig at brukerne selv må betale en viss sum for høreapparatene, og dermed kan apparater over disk bli mer populært. Det er imidlertid større brukertilfredshet med audiografbasert tilpasning, og for å kunne behandle den store eldregruppen vil riktig support og service av audiografene være viktig. De tre første månedene i en høreapparattilpasning er kritisk, og derfor kan teleaudiologi være virkningsfullt dersom apparatene må justeres eller om brukeren har behov for veiledning. ●

Premiesummen er tenkt brukt til deltakelse på faglig konferanse.

Studieprogram for audiologi ønsker å takke høreapparatleverandørene Cantec, Medus, Oticon, ReSound, Sivantos, Sonova, Starkey og Widex for deres bidrag til premiesum på 24000,- til posterkonkurransen 2019.

stock photos

Takk for at du anbefaler HLF

HLFs erstatningsavtale for høreapparater gir trygghet i hverdagen for alle medlemmer fra første dag.

Innmeldingskort kan bestilles på hlf.no

Sammen gjør vi hverdagen enklere for hørselshemmede

HLF
Hørselshemmedes Landsforbund
Din hørsel - vår sak

Les mer på www.hlf.no

Oticon Opn Play™ omdefinerer barnevennlig hørselspleie

OTICON | Opn Play

Introduserer et gjennombrudd innen pediatrik hørselspleie

Med den nye Oticon Opn Play bryter vi med konvensjonell omni-direksjonal og direksjonal teknologi. Drevet av den revolusjonerende Velox S™ plattformen og OpenSound Navigator™ gir Oticon Opn Play barn full tilgang til et rikt og balansert 360° lydbilde, forbedret taleforståelse i støy og maksimerer tilfeldig læring ved å gi tilgang til flere talere.

Les mer på oticon.no/opn-play

oticon
PEOPLE FIRST

Mer enn et høreapparat.

Livio AI er verdens første multifunksjons høreapparat med innebygde sensorer og kunstig intelligens som blant annet:

- Måler både fysisk og kognitiv aktivitet
- Oversetter fremmede språk
- Oppdager og varsler ved fall

Nå leveres også Livio AI som oppladbar modell med telespole, CROS-løsning og 24 timers brukstid på en lading!

livio™ AI^R

Kontakt oss for mer informasjon: Starkey Norway AS
Telefon: 51 82 00 80, e-post: info@starkey.no, www.starkey.no

*Redaksjonen ønsker
dere en
god høst!*

Leder:

Håvard Ottemo Paulsen
Størsrudkroken 14
2016 FROGNER
Mobiltelefon: 948 02 805 (ikke sms)
E-post: haavard@audiograf.no
Arbeidsgiver: Akershus
Universitetssykehus

Styremedlemmer:

Jorid Løkken
jorid@audiograf.no
Arbeidsgiver: AudioPlus AS

Mari Kathrine Schmedling
mari@audiograf.no
Arbeidssted: Rikshospitalet

Kim Fredrik Haug
kim@audiograf.no
Arbeidsgiver: Starkey AS

Øyvind Raen
Sykehuset Innlandet avd Gjøvik
oyvind@audiograf.no

1. vara
Camilla Mikkelsen, UNN (Tromsø)

2. vara
Lene Mari Olsen
Finmarkssykehuset

3. vara
Bjørn Aune
Oslo ØNH

Returadresse:
Odd Magne Risan,
Biskop Sigurds gt 10,
7067 Trondheim

delta®

Ved flytting eller endring av arbeidsplass må dette endres
på www.audiograf.no eller ved www.delta.no.

Hearing Is Our Concern™

PHONAK
life is on

oticon
PEOPLE FIRST

WIDEX®

- helping people

signia

Life sounds brilliant.

•) AudifBase •) Strato •) Primus •) Otovation